

VASÁR NAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Karácsony angyala.

Felolvasatott a brassói egyház vallásos estélyén.

II.

Az igazi szülő fáradságot nem kimél, hogy gyermekeit előkészítse az életre. Nem is tudok elképzelni keresztyén öntudatos szülőt, a ki féltve gyermekeit az élet harczaitól, erre tanítaná őket: éljeteik önmagatoknak, csak a vagyonszerzésben találjátok életcéljaitokat, ne tegyetek semmit, a minek anyagi hasznát magatokra nézve, előre nem látjátok. Ilyes világias elveket, szerető szülő gyermekének nem adhat; még, ha talán ő maga nem is tudná szívét távol tartani a világ kislelkűségétől, önzésétől. És miért? Mert, Isten még a pogánynak is beirta szívébe a törvényt, hogy: csak az igazi erényes életnek lehet jutalma a boldogság. És éppen mivel e törvényt minden ember tudja, ellehet-e képzelni szülőt, ki ne akarná gyermekeinek boldogságát? Ennek daczára mégis sok szülő, nem neveli az igazi erényes keresztyén életfolytatásra gyermekeit, mert életpéldája ellene mond tanításainak. Az életpélda pedig, az élet elsőrendű tanító mestere.

Azt a meleg érzést, a mely felajzítja karácsony este a szülők lelkében, ha az otthon igazán boldoggá és áldottá akarják tenni, ápolniok

kell az egész évben, az egész életen át. Egyenlő szeretettel kell szeretniök gyermekeiket és egyenlő igazsággal kell mérniök azoknak; akkor közöttük meg nem születik az irigység, másfelől a gőg és önteltség.

Ezekből is láthatjuk, hogy a szülőknek, nagy kötelességeik vannak családjikkal szemben. Az irás is azt tanítja: a ki megfelelkezik az ő magzatairól, alábbvaló a pogánynál.

De azután, ha az ember eleget tett családi elhivatásának, nem zárkozhat el, a társadalommal szembe tartozó kötelességeitől sem. E nemes irányu munkálkodásával, midőn egyfelől önmaga belső értékét növeli, másfelől példát ad gyermekeinek is arra, hogy az igaz ember nem élhet csak önmagának, hanem munkálkodnia kell Isten dicsőségére és embertársai javára is.

Milyen szépen példázza meg az apostoli kor, az emberszeretet felséges erényét. Az irás szerint, az atyafiak a szegényekről, betegekről gondoskodtak, egymás között nem perlekedtek és egyek voltak javaik közösségében.

Igaz, hogy később a kialakult római egyház, e szép életelvet megrontotta. Kasztrendszerre külön választotta a világ szerencséseit, a gazdagokat és ismét külön a világ szerencsétleneit, a köldusokat. És így a gazdagok kötelességévé tette, személyes üdvösségük feltételeként, a jó

cselekedetet, a szerencsétlenekkel, a koldusokkal. Ezért a római egyház koldusok nélkül el nem képzelhető. Még ma is a Lázárok világa főként: Olasz, Spanyol és Bajorország.

Itten azonban, Krisztus által, a szeretet evangéliumát nem azért küldötte e világra, hogy a szegénységet megtartsuk a földön és ezzel érdemet szerezzünk magunknak a könyörületesség munkáival, az ég előtt.

A 15-ik század égbe kiáltó nyomora, ellent mond minden ilyen irányu tannak és felfogásnak. Ezért hozta meg a 16-ik század Isten akaratából, az újulásnak lelkét. E században ismét átrepült az égen, az urnak angyala, kezében az örök evangéliummal. És a kik megtértek az örök evangéliumhoz, megis értették, hogy: nincsen senkinek érdeme Isten előtt, mindnyájan kegyelemből vagyunk azok, a mik vagyunk. Azért valamint a jó fa, anélkül, hogy tudná, vagy vele dicsekedne, jó gyümölcsöt terem; úgy az igaz keresztyén ember is, csak jót teszen; mert másként cselekedni nem tud.

Oh, minő újulás lépett e világba, a midőn az előkerült evangéliumból, ismét megértette a megtértek serege, hogy: szegények mindég lesznek köztetek és a szegényeknek részét Isten, a gazdagoknál helyezte el. Tehát az evangélium szerint mindenünk a mink van Istené és ha mi mindeneket megcselekszünk is, nincsen dicsekedésünk az Úr előtt.

Az őskeresztyén emberszeretet erénye, így született újra, a reformáció által. Mindazon emberbaráti intézmények, a melyek a tudományok terjesztésében, a betegek ápolásában, szegények, özvegyek, árvák gondozásában az idők rendjén létesültek, a reformációnak köszönik eredetüket. Mert, a mi dicső reformátoraink azt tanították, a mit Isten kijelentett az ő szent fia által. És e kijelentés, mint isteni erő, megnyitotta a keresztyén országok képét, a hova csak az evangélium világossága behatolt. E világosság ereje még a római egyházra is hatott, megkellott nyissa legalább annyira intézményeit, a mennyire kötött dogmái megengedik, ha élni akart.

És ha széttekintünk, az elmondottak után, akár a történelem, akár a közélet mezején, az tapasztaljuk, hogy mindég és mindenütt, azok

az ideális önzetlen nagylelkek voltak a világ nagy eseményeinek, megújulásnak munkásai, a kik az égi kijelentés szavára hallgatva, önmegtagadással harczoltak eszményekért.

Minket e földön legelső sorban az ember sorsa kell, hogy érdekeljen. Egész életünk, ha igaz keresztyének vagyunk, nemünk, fajunk boldogítására kell, hogy irányuljon.

Ezért a szegények ügyét, mint fontos társadalmi kérdést, az emberiség és hazánk javáért, szívünkön kell, hogy viseljük.

A nagy Kálvin, már megértette, hogy ha a szegénységet nem is lehet megszüntetni, de a koldus rendszert, nemünk e szégyen bélyegét, elkell törölni. Ezért ő Genfben a szegényekről, tanácsilag gondoskodott. Így történt azután, hogy a midőn egy római nunczius Genfben járt, csodálkozásának adott kifejezést a felett, hogy ott egyetlen koldussal sem találkozott. E kijelentés, Kálvin nagy lelkét, a lehangosabban dicséri. Tényleg Kálvin Krisztus lelkétől volt áthatva, ezért lett ő az emberiség egyik legnagyobb jóltevője.

Az embert felsegíteni, ez tökéletes emberi cselekedett, az alamizsna pedig az ember megalázása. Az alamizsna megszegyenítő volta mellett, el is rontja a szegényt. Általa a koldulás kereset forrássá lesz és így dologtalanná teszi, a különben talán munkabíró embert. A felsegítés azonban áldás, mert nyomorában jön segítségére nagyobb segedelemmel a szegénynek és rá vezeti, hogy életpályáját folytathassa. Az ingyenélő azután, mert alamizsna nincsen, ráutaltatik a munkára, a mi által a tolvajok és rablók nevelő-intézete lesz beszüntetve.

Igy áll elő azután, az igazi könyörület munkája, a midőn az aggok és a betegek, az árvák és a lelenczek, a men- és árvaházakban neveltetnek, illetve gondoztatnak. A hol ez történik, ott az evangéliumi társadalmi képe, egy jobb világnak derűjét tárja elénk. Midőn a társadalom és benne az egyesek megértik, hogy Isten tőlünk nem tömjént és mirhát követel, hanem irgalmas cselekedeteket, akkor jön ei az igazi karácsony, mert akkor az égi Krisztus a maga dicsőségének tronját már felállította az emberi szivekben.

A művelt külföldi prot. államokban, az

ilyen irányu munka, már javában foly. Társadalom és állam együtt működnek a nagy cél diadalra vezetésén. Hazánkba, még csak a kezdet útján vagyunk, de a jelek után ítélve, hiszem, hogy itt is megújulnak rendre mindenek. A jel pedig az isteni kijelentés megnyilatkozásainak bizonyossága és ez arra oktat, hogy az evangelium rendre legyőzi e világnak hiábavalóságait.

De mint a külföldi példák is bizonyítják, nálunk is csak úgy remélhető a siker, ha az az egyházból indul ki. Krisztus kell, hogy a könnyörület munkájának szegelet köve legyen és nem a világ hiúsága. Szent lelkesedés nélkül a jóakarát szalmaláng; bár hamar lobbot vethet, de azután hamar is kialszik s lesz rémes sötétség ismét nyomdokán. Isten szeretete vezet csak igazi emberszereteire. Mert a ki nem szereti Istent, a ki áld, miként segíthetné az embert, a ki sokszor fájoan bánt.

Azért felkell karoljuk egyházainkat, keresnünk kell az atyfiakkal való testvéri közösséget, hogy a mi hitünk cselédeinek megismerjük lelki életét, bajait, bánatát, hogy azután tudjunk ott öntudatosan segíteni, a hol kell. Oh, a szentlélek mindenkinek kijelöli a jó cselekedetekre az ő helyét, csak hallgasson szavára. Társadalmi és közéletünk sebei kangosan kiáltanak és a szentlélek mindnyájunkat nógat: Mit állotok itt veszteg?

Ha felindulna minden gyülekezet, milyen volna a mi Kálvinista Sionunk! És milyen e sokat szenvedett haza képe!

Karoljuk fel azért buzgó igyekezettel, e mi Istentől adott egyházunkat, végezzük el helyesen egyháztársadalmi munkánkat, támogassuk nőegyletünket, akkor nyugodt lehet öntudatunk, hogy sokat tettünk már: Isten, ember és hazánk iránti kötelelességeinkben. Sőt, a jótettek útja végtelen lévén: megjelentetnek nekünk, hogy egyebekben is mit kellessen cselekedjünk.

Ilyen érzelmekkel ünnepeljünk, akkor bizonyal megjelenik nekünk karácsony angyala. Akkor nem lesz többé közmondás, hogy: egy özvegy anya felnevelhet három gyermeket, de három gyermek sokszor nem tart el egy özvegy öreg anyát. Akkor eljön közénk Istennek ama

országa, midőn a szeretet lesz mindenekben minden.

Vegyük testvéreim komolyan keresztyén voltunkat, mert ettől függ ugy a magunk, mint szeretteink boldogsága, üdve.

Legyen azért mindnyájunk legszebb ünnepi ajándéka, mit a hívő lelkeknek angyal hoz le az égből: az isten fiúság bo'dogító öröme és az a tudat, hogy az Isten szeret minket.

Péchy Arpád
ev. ref. lelkész.

Krónika.

Klerikális izgatás a protestánsok ellen.

A „Magyar Szó“ írja: A Kassán megjelenő és a klerikális működéséről hirhedt dr. Fischer-Colbrie Ágost kassai r. kath. segédpüspöknek kiváló támogatásban is részesülő, sőt a karácsonyi számban tőle vezércikket is közlő „Felvidéki Szemle“ december 20-iki számának vezércikke újból fényesen bizonyítja, hogy mily elkeseredett dühvel vannak eltelve a Jezsuiták főnöksége alatt működő klerikálisok a protestáns honfitársuk ellen; s mennyire iparkodnak a katolikus világiakat arról meggyőzni, mily károsak a protestánsok a hazára.

Az említett vezércikk az abaujtornamegyei törvényhatósági választásokkal foglalkozik. Azzal kezdi, hogy e vármegyében irtóháboru folyik a kath. papság és a katolikus civilek ellen. Pedig — szerinte — nem közönbös a katolikusokra az, hogy a vármegyei tisztviselők ellenségei-e, vagy barátai-e a kath. papságnak. A párbér, a köteles munkák, az egyházi épületek elkészítése, az iskolák, a gyermekek vallásáról adható megegyezések, a kegyuri stb. a közigazgatási tisztviselők és a közgyűlés által ezeknek jó, vagy rosziindulata szerint a katolikusokra kedvezően vagy pedig kedvezőtlenül intéztetnek el. A megyék felirati joguk révén befolyhatnak a vallásügyi törvény hozatalába is; s például fölemeli, hogy „Wekerle a törvényhatóságok felirataival presszionálta a királyt a polgári házasság törvényjavaslatának jóváhagyására.“

Azt állítja a cikk, hogy a „protestáns testvérek“, ha kezökben volt ily esetekben a döntés sora, visszaéltek hatalmukkal s az ügyeket a más vallásuak iránti ellenszenvtől vezetettve intézték el. Föl is hozza mindjárt, hogy a vármegye egyik szolgabirája megakadályozni iparkodott azt, hogy a vegyes vallásu házassulók közt a katolikus fél javára előtte megegyezés köttessék.

A cikk szerint a vármegyei bizottságok összeállításánál már évek hosszu sora óta a kath. papság

hátrányára, „garázdálkodás” folyik. Így panasolja hogy csak a jelentéktelenebb bizottságokba bocsátanak be papot; úgy de fontosabb bizottságba nemcsak kath. papot, hanem még kath. világit sem engednek be. De beismeri, hogy a közigazgatási bizottságban van egy pap; azonban megvan győződve, hogy most, amidőn a főispáni szék felett is a kakas kezdi széttergetni szárnyait, őt is ki fogják onnan buktatni protestáns atyánkfiai.”

E közleményről újabb és újabb bizonyosságot nyerünk arra, hogy a klerikális szervezkedés országosan folyik a protestánsok ellen. Számtalanszor reámutatunk arra a lelketlen hajszára, a mely a magyar embert a magyar ember ellen úszítja, tisztán a felekezeti türelmetlenség által készítetve. Valahányszor reámutattunk *mindig óvtuk hitfeleinket hasonló fegyverek használatától*, de nem szüntünk meg serkenteni és biztatni az *öntudatos* és erőteljes szervezkedésre.

Kérdjük nem volt-e és nincs-e igazunk? A kik a fenti sorokat elolvassák ítéljenek elfogulatlanul!

A református egyesületi életről.

III.

Az ifjusági szervezetek létesítésére nem tudom elég melegen ajánlani azt a tervezetet, a melyet a Tordán, 1903 év július 2-án tartott egyházkerületi Értekezlet is elfogadott, Tárkányi György titkár atyánkfia hathatós indokolására s a melynek lényege a következő:

1 Minden egyházközségben, a hol még nem lenne szervezendő a ref. ifjak társasága, amelynek tagjai fogadalmat tesznek arra, hogy a Krisztus iránti hűségben, az egyházhoz való ragaszkodásban, a mire a konfirmáció alkalmával fogadalmat tettek, hiven megmaradnak.

2. A társaság szervezése az egyházközség lelkészének vagy lelkészeinek a feladata s a társaság legfőbb öre is a lelkész és a presbiterium.

3. A társaság célja, hogy egyházas szellemű s általán nemes hatású társaskört biztosítsanak az ifjunak; egészséges szellemi táplálékot nyújtsanak lelkének s ez által szorosabban az egyházhoz fűzék azt.

4. E célból minden hónap egy vagy két vasárnap délutánján összegyűlnek a tagok az egyház vezetősege által e célra kijelölt helyiségben, a mely összejöveteleken ének, ima, biblia olvasás és magyarázás tartatnak, szavallatokkal s építő, tanító tartalmu felolvasásokkal, előadásokkal vagy beszélgetésekkel. Ezek az összejövetelek a hidegebb időszakban felhasználhatók ifj. istentiszteletek tartására is, a melyeken a lelkész az ifjuság lelki szükségletének s értelmi fejlettségének megfelelő beszédet tart. Általában az összejövetelnek melegnek, bizalmasnak kell lenni. A gyülekezet lelkésze és presbiteriuma helyet jelöl ki a templomban s a hol a felügyelők számba veszik urvacsora vétel alkalmával a hiányzókat s ok nélkül

mulasztókat szeretettel ismétlődés esetében szigoruan megint a lelkész. A társaság tagjaiból énekkar szervezendő, a mely énekkar a társaság nyilvános ünnepelein s néha az istentiszteleten is közreműködik.

5. A társaságba való belépés önkéntes. A lelkész azonban a társaság minden tagjának lelkére köti a taggyűjtést. Tag lehet minden egyházunkhoz tartozó „onfirmált ifju. A belépő a társaság tagja marad, ha a társaság szellemével össze nem férő magaviselet nem tanusít nagykorúságig vagy a míg a községből eltávozik. Az eltávozó iparossegéd, katona, cseléd stb. a társaságtól a pap által is láttamozott igazolványt kap, a melynek alapján új lakó helyének társaságába felvétetik.

6. A társaság tagjai időnként nyilvános összejövetelt tartanak, hogy felhívják a közönség figyelmét és érdeklődését. Ilyenkor önkénytes adományok gyűjthetők a társaság céljaira vagy más ker. célokra.

7. A társaság az egyházmegyei és egyházkerületi Egyházi Értekezlet felügyelete alatt áll.

Egyáltalán nem mondom, hogy e tervezet minden tekintetben kielégítő, de kétségtelen, hogy viszonyainkhoz képest, derekas útmutató s a ki bővebb tájékozást óhajt, annak szivesen rendelkezésére állunk és tőlünk telhetőleg a legjobb tanácsokkal szolgálunk.

Nagyobb és különösen városi egyházközségeinkhiveinek legnagyobb kontingensét kis emberek képezik, ipari, gyári, mezőgazdasági, háztartásbeli alkalmasítottak. Ezek érdekeit előmozdítani, önszegélykezes szövetekezés által, igazait megvédeni, méltányos jogai, kivívni, vallás erkölcsi és hazafias érzületüket ápolni szellemi képzettségüket és szaktudásukat fejleszteni szintén kötelességünk.

Nézzük csak a római katolikus egyház-egyesületi szervezkedést. Ebben, az ilyen munkásegységek működése a legtágabb téren mozog s így tulajdonképpen azon munkás alkalmazottak számára van szervezve, a kik vallási és szellemi önállóságukat a kath. legény- és ifjusági egyesületekben megszervevén, koruknál fogva ezen egyesületeknek tagjai már nem lehetnek, de mivel nemcsak vallásos, hanem anyagi érdekük is magával hozza, hogy ker. alapon tömörüljenek: eme további kívánalmaiknak akarnak a munkás egyesületek megfélemleni.

A mi alapunk a hamisítatlan evangélium, szervezkedjünk tehát ezen.

Azokban, a miket elmondottam, arra igyekeztem, hogy kimutassam egyházi szervezkedésünk szükségességét. Tudom, hogy mindenekben nem voltam kimerítő, de arról megvagyok győződve hogy a ki megakart érteni s együtt érzi velem szervezetlenségünk veszedelmét, az talál vagy a sorokban, vagy azok mögött olyat, a mit szívére vesz s ennek alapján munkához lát.

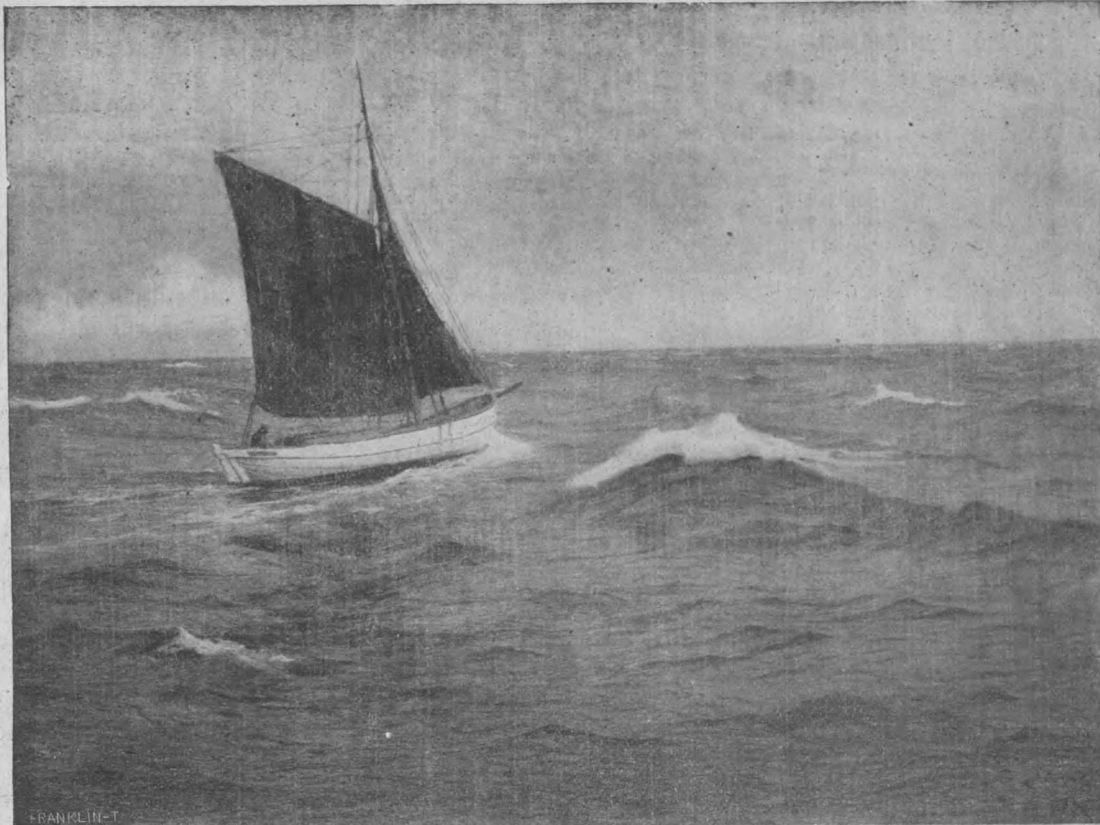
Vajha minél számosabban lennének az ilyenek.

Tóthfalusi József.

Az igaz ember pedig hitből él. Róm. 1. 17.

Legyünk józanak, felöltvén a hit és szeretett mellvasát és sisakát az üdvösség reménységét.

1. Tessz. 5. 8.

—BCU Cluj / Central University Library Cluj—

— **A tengeren.** Ez képünk czime. Látva e képet, gondoljunk életünkre, mely hasonlatos a tengeren járó hajóhoz. Hol sima hullámokon, hol rettenetes viharokon át juthat el céljához. Boldogok csak akkor lehetünk, ha életünk hajójának kormányosa az Úr Jézus Krisztus.

Isten igéje.

Lelkek megnyerése.

A ki már megismerte az Istennek nagy kegyelmét az Krisztusban, a többé nem önmagának él, hanem Istennek, s az Isten által elébe szabott feladatnak, hogy másokat is megnyerjen a Krisztusnak. A lelkek megnyerésének legelső és legfőbb eszköze az érettök való imádkozás. Istennek gyermeke nemcsak önmagáért imádkozik, hanem embertársaiért általában is és egyesekért is, a kiket az Úr különösen szívére helyezett. S imádkozik pedig hittel, mert tudja, hogy Isten meghallgatja az ő gyermekeinek buzgóságos könyörgését, s utat nyit előttük, hogy azoknak, a kikért imádkoznak, még más módon is segítségére lehessenek, hogy a tévelygés útjáról megtérjenek. Jak. 5, 16—20. Módot nyújt nekik arra, hogy tévelygő felebarátjaiknak az igét hirdessék, mert sokan vannak, a kik csupa tudatlanságból más uton keresik az üdvösséget, mint a melyet Isten számukra kijelölt, a kik talán nagy buzgósággal igyekeznek betölteni a tör-

vény cselekedeit, s a saját erejükből megigazulni, és nem tudják, hogy „a törvénynek vége a Krisztus”, hogy a benne való hit által kell nekünk üdvözölnünk. Róm. 10. rész. Engedjük át tehát magunkat teljesen a Krisztusnak, hogy Ő folyvást tisztithasson bennünket minden, még legtitkosabb és legkisebb bűneinktől is, igyekezzünk hit által magunkévá tenni mindazokat a kegyelmi ajándékokat, melyeket Ő nekünk följánl, alázatosságot, engedelmességet, tisztaságot, örömet, hogy ezt látván a bűnösök, megtérjenek. 51. Zsolt. 8—15. Sohase feledjük azonban, hogy mi csak eszközök lehetünk az Ur kezében a lelkek megmentésére, de hogy a lelkeknek ujjaszületését csak egyedül Ő viheti véghez. *Bizzunk tehát föltétlenül a Krisztusban*, s szavainkkal, cselekedeteinkkel, életünkkel, mutassunk folyvást Ő reá, vigyük Ő hozzá a lelkeket. Márk. 2, 1—5, Magunk számára semmi elismerést ne várjunk és el ne fogadjunk, hanem hirdessük folyvást, hogy „Megtaláljuk a Messiást”, és hívjunk mindenkit Ő hozzá „Jer és lásd meg.” Ján. 1, 41—47. Bízassuk a lelkeket arra, hogy ők maguk tanulmányozzák az Igét, maguk imádkozzanak, s így jöjjenek személyes összeköttetésbe az élő Megváltóval, mert ez a legbiztosabb útja a lelkek megnyerésének.

E számunk utolsó lévén ez esztendőben, szeretettel kérjük hátralékos előfizetőinket, hogy előfizetési kötelezettségeiknek postafordultával eleget tenni sziveskedjenek.

A közelgő új-esztendőre új előfizetést nyitunk s kérjük lapunk jóakaróit, hogy minél szélesebb körben terjesszék a „Vasárnapot”.

H i r e k.

Az első tanítványok.

János ev. 1., 35—51.

Arany mondás: Én vagyok az út, az igazság és az élet, senki nem mehet az Atyához, ha nem én általam, Ján. ev. 14., 6.

Oktató jegyzetek.

I. Jézus az út. János csak útmutató volt; Jézus maga az út. Ezt tapasztalhatták a tanítványok, kik őt követték. Ha ő hozzá megyünk és nála maradunk; úgy eljutunk hozzá, megyünk és nála maradunk, úgy eljutunk az Atyához. Ő ama létra, melyen az angyalok fel és alá szállnak, melyen a mi imádságaink feljutnak Isten trónjához, melyen mi magunk bemehetünk az örök boldogságba.

II. Jézus az igazság. Ő benne igaz lett mindaz, a mit a próféták a Messiásról írtak. Ezt az igazságot keresték a tanítványok s Jézusban meg is találták. De ezt csak az találja meg, a ki maga is igazságban, alnokság nélkül, őszinte szívvel keresi, mint Simon Péter, Filep, Nátánael. (V. ö. Ján. ev. 18., 37.) Ha mi is így keressük fel, akkor igaz szavát halljuk magunk felől, meglátjuk benne Isten igazságát, ki a bűnt megboszulja, de látjuk azt az igazságot is, melyet Isten nekünk tulajdonít, ha Jézusban hiszünk.

III. Jézus az élet. A ki Jézust nem keresi s meg nem találja, az a bűn halálában marad. Ő benne van az örök élet a mi számunkra, mely az Atyához vezet. A mi halálunkat megsemmisítette az által, hogy értünk meghalt s az ő feltámadásával a mi számunkra hozta a viláosságra az életet. (Tim. II. 1. 1., 10) Ha benne hiszünk s tanítványai leszünk, akkor mi megláthatjuk majd akkor a nagyobb dolgokat, melyeket szem nem látott, fül nem hallott, de a melyeket készített az Isten az őtet szeretőknek. (Kor. I. 1., 2., 9.)

— **Olvasóinknak, lapunk munkatársainak és jóakaró barátainknak boldog új-éztendőt kívánunk.**

— **Az elhagyott gyermekek karácsonyi ünnepélye Maros-Vásárhelyt.** Gyönyörű ünnepély folyt le karácsony szombatján a marosvásárhelyi állami gyermekmenhelyben, az ottan elhelyezett árva gyermekek részére tartott karácsonyfa-ünnep alkalmából. A menhely igazgatójának dr. Takács Manónak és a marosvásárhelyi egyházközség főgondnoka feleségének dr. Bernády Györgyné Madaras Erzsébet urnőnek buzdoklására, mintegy 70 gyermek kapott sorsának megfelelő adományt. Az ünnepélyen a ref. egyház képviselőjében Tóthfalusi József lelkész a könyörülő szeretet gyakorlása érdekében ünnepi beszédet tartott. Itt jegyezzük meg, hogy ugyancsak a marosvásárhelyi ref. egyházban 90 szegény kapott pénzsegélyt tűzifára.

— **Karácsonyfa ünnepély Brassóban.** A brassói protestáns jótékony nőegylet f. hó 22-én d. u. 3 órakor tartotta az ev. ref. egyház nagytermében karácsonyfa ünnepélyét. Az ünnepély előtt a nőegylet tagjai és az összes segélyezendők a templomba vonultak, a hol a lelkész buzgó imában emelkedett fel a seregek urához és köszönte meg karácsony örömét, a mely ünnep a jócselekedetek által szegénynek és gazdagnak egyaránt lelki boldogságot szerez. A templomból az egylet tagjai a gyülekezet nagytermébe vonultak, gróf Mikes Zsigmondné ömértóságával élükön. Itt csakhamar felgyultak a gazdagon megrakott, szép karácsonyfa lángjai. Ekkor bebocsáttattak a szegények, 90 tanuló és 50 öreg asszony. Most a ref ifjúsági vezeskar, Vargha László karnagy vezetése mellett énekelt el egy gyönyörű karácsonyi dalt, harmonium-kisérettel. Utánna Péchy Árpád lelkész mondott beszédet, megköszönve az egyletnek fáradságot nem ismerő buzgalmát az irgalmasság buzgó gyakorlatában;

majd a tanulókat intette, hogy az egylet által élvezett jócselekedet indítsa őket szorgalomra, vallásosságra, hogy majd legyenek a hazának és anyaszentegyháznak méltó tagjai. A hatásos szép beszéd után Puskás Margit, Szabó Béla és Grosz Frigyes tanulók szavaltak. Ezt követte a kiosztás.

Hirek az országból.

— **A vezérkar újjászervezése.** Hire jár, hogy a vezérkart gyökeresen megváltoztatják, még pedig németországi mintára. Németországban ugyanis két vezérkar van: egy nagy vezérkar és csapat-vezérkar. Ez a rendszer Németországban kitűnően bevált s ennek létesítésétől várják nálunk azt is, hogy a vezérkari tisztek előléptetési viszonyai kedvezőbbé válnak.

— **Wekerle Bécsben.** Wekerle Sándor miniszterelnök a jövő hét szerdáján Bécsbe utazik. A miniszterielnök utja — értesülésünk szerint — kizárólag udvariassági aktus és ujesztendei üdvözlésekkel függ össze. Egyes lapok azzal írták ma reggelre, hogy a szövetkezett pártok vezetőségei megállapodtak abban, hogy Wekerle Sándor miniszterelnököt újévkor üdvözölni fogják. — Értesülésünk szerint — a kérdés még mindig nem dönt el és ma határoznak végérvényesen.

— **Értekezlet Kossuthnál.** Kossuth Ferencz magához kérette a Bádapesten időző párttagokat, hogy az esetleges újévi üdvözlések módozatait megbeszéljék velük.

— **Kossuth Ferencz állapota.** Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter már teljesen felépült; Müller tanár véleménye szerint most már nem kell attól tartani, hogy a betegség újra kezdődik. Kossuth ma miniszteriumának referenseit fogadta, s néhány nap múlva már lakásáról is távozhatik.

— **Zichy Jenő meghalt.** Zichy Jenő gróf szélütés következtében anélkül, hogy az csak pillanatra is magához tért volna, karácsony első napja éjjelén Meránban meghalt. A gróf haláláról táviratilag értesítették a rokouságot, valamint Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert, ki megleghangu táviratot intézett Meránba az elhunyt fiához.

— **Japán miniszter új évi üdvözlése Kossuth Ferenczhez.** A japán közlekedésügyi minisztertől e héten Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszterhez francia nyelvű üdvözlés érkezett, amely magyarul így hangzik:

A japán állam közlekedésügyi minisztere és tisztviselői kara tisztelettel üdvözlök méltóságodat az új év alkalmából. Tokió, 1907 január 1-én.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter az üdvözlést a maga és minisztériuma nevében táviratilag azonnal viszonzta.

— **Kolozsvár új képviselője.** A br. Wesselényi Miklós lemondásával megürült képviselői mandátumot báró Wesselényi Ferencz nyerte el több mint 777 szótöbbséggel, az ellenjelölt Kőnczei Imre 170 szavazatával szemben.

— **Hegedüs Sándor meghalt.** Hegedüs Sándor volt kereskedelemügyi miniszter e héten pénteken délelőtt 10 órakor Budapesten meghalt. Temetése hétfőn lesz. Ravatalát a Kálvin-téri református templomban állítják fel.

Mikor született Jézus.

Irtá: Raffay Sándor.

A művelt világ időszámítása Jézus születésének világtörténeti nagy eseményétől kezdődik. Minden nép a rá nézve legnagyobb fontosságú eseménytől számítja a gyorsan folyó idő egymásutánját. A zsidóság a világ teremtését, a rómaiak a város alapítását, a görögök az istmusi játékokat, a mohamedánusok a próféta korszakos futását, a francziák egy ízben a szabadság, egyenlőség, testvériség különben jézusi eszméinek vérbefojtott diadalát vették az időszámítás kiinduló pontjául. Ma azonban a művelt emberiség szinté ellenmondás nélkül a názareti Jézus születésének az egész emberiségre kiható nagy eseményét fogadja el és tekinti az időszámítás méltó kezdetéül.

De kérdés, vajjon a születés éve összeesik-e csakugyan a mi időszámításunk első esztendejével? Vagyis történeti valóság-e hogy Jézus valóban 1906 esztendővel született napjaink előtt?

Jézus születésének esztendeje máig is vitás. A meghatározásban az ingadozás 2—10 esztendőre terjed. A megállapítás természetesen csakis az egykoru források és időszámítás alapján történhetik. S e tekintetben is evangéliumaink irányítók, mert sem a zsidók, sem a pogányok nem érdeklődtek még akkor annyira Jézus iránt, hogy születése idejének mellékes kérdését taglalgatták volna, mikor működése eredményének korszakos ténye kötötte le minden figyelmüket.

Lukács evangéliuma több kortörténeti adatot tartalmaz, a melyek alapján Jézus születésének éve könnyen kiszámíthatónak látszik. Ezek közül csak három fontosabb adattal kívánok foglalkozni, mert a többi nem ad az évre, csak a korra nézve tájékoztatást.

Lukács szerint Jézus akkor született, mikor Quirinus szíriai helytartó Augusztus császár parancsára népszámlálást tartott. Ez a pontosnak látszó adat azonban teljesen bizonytalan. Quirinus ugyanis időszámításunk 6/7 esztendejében lett Szíria helytartója, s így Jézus jóval előbb történt születésekor népszámlálást nem tarthatott. Később azonban csakugyan tartott, mert Jozefus zsidó történetíró, Jézus ifjabb kortársa is megemlékezik a Quirinus alatt tartott népszámlálásról, mert ez a zsidók előtt ismeretlen és vallási szempontból elviselhetetlen intézkedés zavarásokat és fölkeltést okozott. De ez a népszámlálás sem Herodes életében, sem Jézus születésekor nem történhetett. Herodes életében azért nem, mert akkor még a szíriai helytartónak nem volt rendelkezési joga Judea felett, s mert Herodes életében Augusztus sehol sem tartatott népszámlálást. Különbö is Herodes utolsó éveiben, a melyek egyikében Jézus született, nem Quirinus, hanem Kr. e. 9—6 közt Sentius Saturninus, 6—4 közt pedig Quinctilius Varus volt Szíria helytartója. Nincs ugyan rá biztos adatunk, de lehetséges, hogy Quirinius kétszer viselte a szíriai helytartóságot, de első helytartósága akkor sem eshetett K. e. 3-nál korábbra, a mikor pedig Herodes már nem élt.

Igy hát a Quirinius-éle népszámlálás alkalmával Jézus nem született. Az az összeírás, melyről Lukács beszél, nem a népszámlálás volt, hanem minden valószínűség szerint a zsidóknál szokásos törzskönyv beírása. Ezt bizonyítja az a körülmény, hogy Józsefnek, mint a Dávid király házából való utódnak,

a nemzetség székhelyére, Betlehembe kellett utaznia, hogy ott írják őt be a revideált törzskönyvbe. Ha általános és közönséges népszámlálás történt volna, ennek a családi székhelyre való utazásnak nem lett volna értelme, mert Józsefet rendes lakóhelyén, a hová mestersége is kötötte, Názáretben irták volna be. A pogány származású Lukács a zsidók emez összeírását minden vigyázat mellett is könnyen összetéveszthette a Quirinius-féle népszámlálással, a mi 10—12 évvel később tartatott.

Többször olvassuk az evangéliumban, hogy Jézus Herodes uralkodása idején született. Tudjuk, hogy több Herodes uralkodott egyszerre és egymásután a keresztényiség keletkezése idején. De a kinek uralkodása alatt Jézus született, az más nem lehetett, mint az ugynevezett Nagy-Herodes, Archalaos atyja es elődje (Máté 2, 22.), a ki Jézus születése után nemsokára meghalt. Herodest Róma alapításának 714. esztendejében Antonius tette királylyá. E méltóságot 37 évig viselte s 750-ben halt meg. Ez esztendőt azonban időszámításunk négy évvel előzi meg. Azt pedig bizonyosnak mondhatjuk, hogy Jézus Herodes alatt született, s így születési éve és időszámításunk kezdete közt már négy évi különbség mutatkozik.

De a különbség még szaporodik, ha számításba vesszük, hogy Jézust Herodes kegyetlenkedése elől Egyiptomban rejtegették. Azt olvassuk Lukácsnál, hogy Jézust szülei a törvény rendelkezése szerint a megszabott időben, születése után negyven napra felvitték Jeruzsálemba, hogy az érte járó áldozatot megadják. Aztán ismét vissza kellett térniök Betlehembe, mert József ott vette az angyali intést, hogy a gyermekkel és anyjával meneküljön Egyiptomba. Az apokrifus elbeszélések szerint Jézus két esztendőt töltött az idegenben, s akkor, Herodes halála után, újabb angyali utasításra, visszatértek vele a szülei régi otthonukba, Galileába. Így hát Jézus Herodes halála előtt legalább két, esetleg három évvel született, s mert Herodes a mi időszámításunk előtt négy évvel már nem élt, e szerint Jézus születése időszámításunkat 6—7 esztendővel megelőzte.

De Lukácsnál még egy igen fontos kortörténeti adatot találunk. Evangéliuma 3. része 23. versében olvassuk, hogy a mikor Jézus megkereszteltetett, „mintegy 30 éves volt”. Megkeresztelése pedig Keresztelő János működésének mindjárt a kezdetére esik. A keresztelő pedig ugyanez evangélium szerint Tiberius császár uralkodásának 15 esztendejében kezdte meg működését. Minthogy pedig Lukács 1, 36, 56, 57. szerint a Keresztelő csak hat hónappal volt idősebb Jézusnál, bizonyos, hogy Tiberius 15 évében úgy a Keresztelőre, mint Jézusra is áll a mondás, hogy „mintegy 30 éves volt”.

Tiberius Klaudiusz Nero Kr. e. 42-ben született s Kr. u. 14-ben, (Róma alapítása 767.) augusztus 19-én elkövetkezett halála után ő lett a római birodalom császára. Uralkodásának 15 esztendeje tehát Kr. u. 28-ra (Róma alapítása u. 781-re esik. Ekkor volt Jézus „mintegy 30 éves”. Pontosan kiszámítva 34 éves volt. Az ilyen koru embert hozzávetőleg teljes joggal mondhatjuk „mintegy 30 évesnek”.

Ennek az adatnak s támogatására még valamit felhozhatunk.

János evangéliuma szerint Jézus nyilvános működése három husvét közére esett. Az első husvét táján megkeresztelkedett, a másodikat Galileában élte át, a harmadikon meghalt. Gyászos halála egy olyan

pénteki napon történt, a melyen a zsidók husvétra készültek, s a husvéti bárányt még el nem költötték. Tudjuk, hogy Jézus halála évében Kajafás volt a zsidók főpapja, s Poncius Pilátus volt Judea helytartója. Ezek együtt 26—36 közt működtek. Jézus tehát ez évtizedben halt meg, minthogy pedig ez évtized alatt csak kétszer és pedig 30-ban és 33-ban esett az előkészület napja péntekre, bizonyos, hogy Jézus 30-ban, vagy 33-ban halt meg. A fellépés esztendeje a 30-at igazolja, mert az első husvét 28-ra, a másik 29-re és a harmadik 30-ra esik.

Végső eredményül tehát megállapíthatjuk, hogy Jézus nem harmincz éves korában. 34 éves volt, mikor nyilvánosan fellépett születése pedig a mai idő számításunkat 6—7 esztendővel megelőztes így ma igazság szerint nem 1906, hanem 1912—3, esztendőt kellene írni.

Karácsonyfa.

A karácsonynak ideje, mely a téli napfordulat szakába esik, annyira telve van érdekes, és szokásokkal és babonákkal, hogy érdemes róluk megemlékezni. Ezuttal csak a karácsonyi szokások egyik legköltőibb és legszebb szokásáról a csillogó, ilatos karácsonyfa állításáról mondok néhány szót. Azt hiszem, még a legöregebb ember sem felejtí el s szívesen emlékezik vissza gyermekkorának egyik gyönyörű emlékére; nem felejtí el azt a pillanatotl melyben a kis Jézuska angyala becsöngetett, az ajtó mint egy varázsszóra feltáruult s előtte állott a zöld fenyőfa, számtalan égő gyertyácskával, aranyozott dió, alma és egyéb édes-séggel a görnyedésig megrakva.

Sok szó esett már arról, hogy a karácsonyfa eredete hová vezet, a régi rómaiakhoz, avagy a germán népekhez-e? De e kérdés teljesen még ma sincs eldöntve.

A rómaiak épen úgy ünnepezték a téli napfordulat idejét, mint germán törzsek. Rómában az ünnep teljes egy hónapig s pedig november 24-től december 25-ig tartott. A régi római polgárok pogányok voltak s az egy örök Isten helyett egész sereg istent imádtak; például Saturnus a magvető, a termés, a bőség istene volt s hogy az anyagi életben áldást árásson, teljes harmincz napot szántak a tiszteletére. Áldozatokat mutattak be neki s egy hónapig szünetelt a munka és folyt a vigadozás, a dözsölés. Az emberek ezen napok alatt jók voltak egymáshoz; a rabok békóit levették, jöltartották őket, a rabszolgák pedig egyenrangúak voltak uraikkal s velük egy asztalnál ettek; a rangosztályok fala, mely annyi szenvedést okozott, még a rabszolga és az ur között is egy hónapra lehullott. December 25 én volt aztán a gyermekek napja; gyermekek részére rendeztek vigalmakat s apró kepecskékel és bábukkal ajándékozták meg őket. A rómaiaknál azonban hiányzott a „fa“, a germánoknál meg van a zöld galy, a fa, a fágyujtás, de hiányzik az ajándékozás.

Az őskorban a messze, hideg észak pogány népei, e skandinávok és germánok, annak a roppant öröme, hogy a téli napfordulat beállott, hogy Wadan a világosság istene legyőzte a sötétség istenét, házaikat fenyőgallyakkal díszítették, aztán a szabadba vonultak s fenyőgallyakat, sőt egész, hatalmas fenyő-

fákat gyujtottak meg. Ez a szokás is vigalmakkal és lakomákkal volt egybekötve. Odafent, eszakon a téli napforduló előtti idő nem az, ami nálunk. Nálunk is kellemetlenek a rövid, ködös, nedves, hideg napok, de azért reggel héttől délután háromig látunk, sőt, ha a jó Isten kegyes hozzánk, még déli fekvéseken meg is tudunk a nap fényénél melegegenni, de ott olyan komor sötétség, s oly nagy hideg, uralkodik, hogy az emberek valósággal hóba vannak temetve s egész nap lámpavilágnál dolgoznak s a napot néhány hétig egyáltalán nem látják, tehát óriási örömük, hogy végre elérkezett a napok hosszabodásának, melegedésének ideje. érthető. S mikor a fenyőgallyakat a szabadban meggyujtották, a lobogó tűzbe diót, almát dobáltak, hogy az újév jó és bőven termő legyen. Innen ered az a szokás, hogy karácsonykor a diónak és az almának, mai napig nagy szerep jut. A karácsonyi zöld lomb égetése nálunk is, néhány vidéken szokásban van: a sárosi parasztember horókabokrot vet a tűzre, a délmagyarországi szerbek dedig kis tölgyfát égetnek el s annak lángja mellett mondják el a karácsonyi áldást. A karácsonyi fának van azouban bibliai vonatkozása is és pedig abból a szép legendából kifolyólag, hogy mikor Jézus születésének percében a mennyekben az angyalok örömeke felhangzott s a keleti égen kigyult a sohasem látott karácsonyi csillag, mely a pásztorokat a betlehemhez vezette, a téli természetben hirtelen csodás meleg szél támadt, mely az alvó fákat, virágokat, réteket néhány perc alatt kifakasztotta és virágözönbe borította. Ennek a legendának emlékére a tiróli németek ma is november végén cseresznyeágakat tesznek a vízbe s meleg szobában tartják, ha a rügyek egészségesek s a szobák melege megfelel a rügyezés feltételének, karácsonykor az ágak nemcsak zöldek, lombosak, de telve vannak fehér virító virággal is, S karácsonyi asztalon ott díszlik a „fa“. Ebből a szokásból fejlődhetett a mai karácsonyfa. A XVI. században ezeket a fákat már színes papír virággal, aranyozott és almával almával is díszítették, sőt apró viaszgyertyákkal is megvilágították s nemcsak Tirolban, de Francia-, Német-, Angol- és más országokban is s a „Megvilágított fának“ nevezték.

A megvilágított fából lassan fejlődött a mai dísz s e karácsonyfa s kivéve Olaszországot, az összes kultur-keresztény népek Karácsony estén fölállítják a fenyőfát, teleaggatják édességgel gyertyával aljába pedig fölhalmozzák a Jézuska által hozott ajándékot, hogy kicsinyek, nagyok örüljenek Jézus születése napján. Az illatos, gyönyörű, ragyogó karácsonyfa erősen hozzájárul ahhoz, hogy a szeretet nagy ünnepe, mely nemcsak a természetben jelzi a derengő világosságot, a jó reményét, de az erkölcsi életünkben is, örömteljes költői ünneppé váljon.

Magyarországon a karácsonyfa csak a negyvenes években jött szokásba. Németországban még a legszegényebh viskóban is fölállítják a fenyőfácskát s különben is a németek avatták a fenyőfát „Karácsonyfává“. Irott tanuság van róla, hogy már 1600-ban Straszburgban fenyőfa szerepelt „Megvilágított fagyánánt. Igen nagy kár, hogy a mi népünk nem hódol oly nagy mértékben ennek, a gyermeklélekre nemesítően ható gyönyörű szokásnak. Angliában nemcsak a vagyonos, de a szegény ember is megszerzi magának azt az örömet, hogy karácsonyfát gyújt. A vagyonosok ezen a téren igen nagy fényűzést fejte-

nek ki: s nemcsak a szobák falait borítják be fenyőgallyakkal, de a padlót is teleszórják puszpáng és rozmarinágacsokkal. Franciaországban a karácsonyfán gyertyán kívül egyéb nincs; a gyertyák sietve addig égnek, míg a gallyakat perzselik s a levegő megtelik pompás fenyőillattal. Az ajándékozás szokása ujév napjára esik. Nagyon érdekes a morvák karácsonyfája, melyet ők szerencsefácskának is neveznek. A családfő egy háromágú fenyőgallyat behoz a szobába s éjfélkor, mikor a Jézus Krisztus született, bemártja a vízbe s a család tagjait jól befecskendezi, hogy a jövő esztendőben baj ne érje őket. Aztán a gallyat háromfelé szakítja, az egyik bent marad a lakószobában, a második az istállóban, a harmadik a juhakolban, vagy sertésolban védi az embereket s állatokat a szerencsétlenségtől.

Egy keresztény legenda szerint a fenyőfa Krisztus Urunk kedvencz fája volt s ha tanításai közben nagyon kifáradt, a fenyőfa árnyékában szeretett megpihenni. A fenyőfa nagyon büszke volt s kitüntetés azzal igyekezett meghálálni, hogy ha Jézus alatta pihent, teljes erejével illatozott. Mikor aztán Jézust megakarták feszíteni, fenyőfából gondolták a keresztet készíteni, de a fenyőnek elviselhetlen volt a gondolat, hogy ő szolgáltassa az Isten-ember bitójára a fát s belsejéből egyszerre ragadós szurkot kezdett izzadni s tüleveleit annyira kiélesítette, hogy fájdalom nélkül nem lehetett hozzányulni — a vad tömeg pedig látta, hogy nem bír vele könnyen boldogulni, más fának esett néki. Az Úr pedig nem feledkezett meg a fenyőről s örökzöld, illatos lombbal ajándékozta meg s gallyainak megadta a keresztformát. E szép legenda a jótett jutalmát tünteti föl s midőn a keresztény világ a fenyőfát avatta karácsonyfává, szerencsésen cselekedett, mert a fenyő a maga sugár növényével, haragoszöld és illatos lombjával s a hozzáfűzött legendával igazán méltó a karácsonyi — *szent estéhez.*

Balogh Irma.

A Dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált híres

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süketiséget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást** megidült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógyszerárban.

Agrár Takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió kor.
Fióktézetek és kirendeltségek: Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely és Székely-Keresztur.

Van szerencsénk értesíteni, hogy Széchényi-téri intézeti házunk földszinti sarokhelyiségében külön

Bank és Pénzváltó-üzletet

létesítettünk, melynek üzletköre a következő:

1. **Értékpapírok, idegenpénzek** és érmek vétele és eladása.
2. **Tőzsdei megbízások** teljesítése.
3. **Sorsjegyek eladása letétjegy** csekély foglaló lefizetése ellenében, a fennmaradó vételárt az intézet mérsékelt kamat mellett kölcsön adja, — akár pedig egyenlő havi **részletfizetésre** is. — Az első rész let lefizetése után a sorsjegyekre eső nyereség má erj evőt illeti.
4. **Sorsjegy igérvények** kibocsátása minden huzásra.
5. **Árfolyam veszteség elleni biztosítás.**
6. **Kisorsolt sorsjegyek** és egyéb sorsolt értékpapírok beváltása.
7. **Előlegek nyújtása értékpapírokra** a legmérsékeltbb kamat mellett.
8. **Osztálysorsjegyek** elárusítása.
9. **Takarékbetétek átvétele** könyvecskékre, folyó és cheque számlára.
10. **Szelvények beváltása** és új szelvények beszerzése.
11. **Utalványok és hitellevelek kiállítása** bel és külföldi piacokra.
12. **Letétek.** Elfogadunk értékpapírokat, okmányokat kezelésre vagy lepecsételt csomagban megőrzésre mérsékelt díj mellett.
13. **Magánpénztárak (Safe deposit)** Értékpapírok okmányok, ékszerek, végrendeletek stb, tűz- és betörésmentes megőrzésére szolgáló rekeszek olcsó díj mellett bérbeadása.

1. **Költségmentes megvizsgálása** sorsjegyek és mindennemű sorsolás alá eső értékpapírok huzásának.

15. **Kivándorlóktól érkező** pénzek, utalványok és chequek legolcsóbb beváltási helye.

Foglalkozunk egyáltalán mindazzal, a mi a bank- és pénzváltó üzlet körébe vág és szívesen szolgálunk elvilágosítással és utbaigazításokkal.

A pénzváltó üzlet hivatalos órái:

délelőtt 8—1 óráig
délután 3—6 óráig.

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság
Maros Vásárhelyt.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZES IZÜ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

Ha a szép Maros-Vásárhelyen ügyes bajos dolga, akad ne mulassza el megtekinteni

az ev. ref. Kollegiumi könyvkereskedést

hol az irodalom legújabb termékei állandóan raktáron vannak, ép úgy szakmunkák mindenféle nyelven, imakönyvek egyszerű és pompás diszkötésben, ifjúsági könyvek, folyóiratok stb. Bárhol és bárki által hirdetett mű legrövidebb idő alatt — portómentesen — megrendelhető.

Papíráru raktáram a legnagyobb, hol olcsó pénzen jó árut kap a t. vevő, mert 100 levélpapír és 100 boríték csinos dobozban csak 60 kr., amelynek eddig 1 frt. 60 kr. volt az ára. — 500 finom fehér irodai papír 2 frt 20 kr. 500 iv fogalmazó papír 1 frt 40 kr. Pecsétviasz, tonta, itató papír, írónok és számtalan e szakmába vágó, de itt fel nem sorolható czikk a legolcsóbban beszerezhető.

Nagy gondot fordítok tanszerekre és tankönyvekre, népkönyvtárakra, havi részletfizetésre. Jó és olcsó! ez a jelszó — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Az ev. ref. kollegiumi könyvkereskedés

MÁRVÁNYI AR. HUR Maros-Vásárhely, Fötér Bál-ház.

ADI ÁRPÁD

⇒ KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZETE ⇒

MAROS-VÁSÁRHELY SZECHENYI-TÉR.

Ajánlja két nagy gyorssajtóval, két amerikai gyorssajtóval, lyukasztó és több segédgéppel, valamint a legmodernebb új betűkkel jól felszerelt

könyvnyomdáját

minden e szakba vágó munkák gyors és izléses elkészítésére, feltűnő olcsó árak mellett.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Jóslak